

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра світової літератури
Кафедра теорії і практики англійської мови

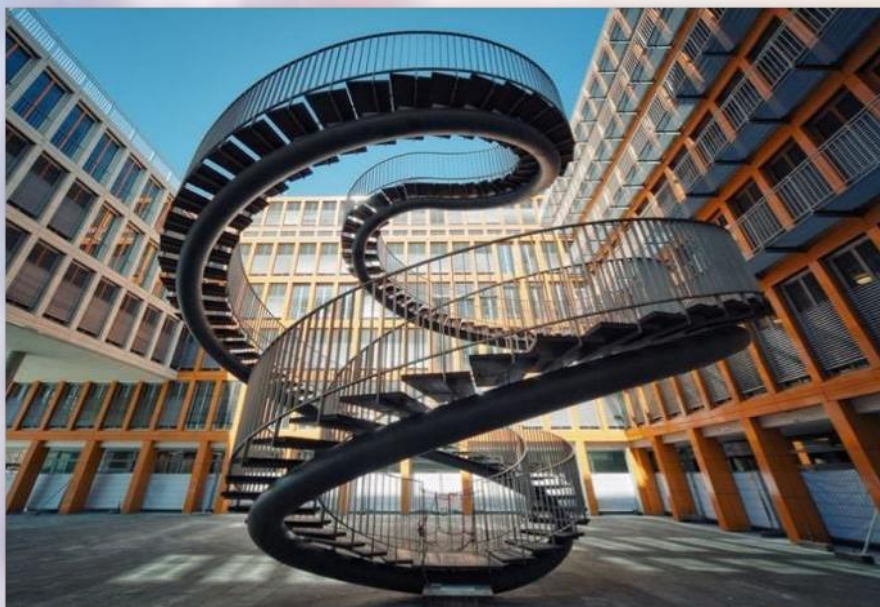
«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ – ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»

**Лінгвістика. Літературознавство. Методика викладання мови і
літератури. Міждисциплінарні дослідження
(психологія, соціологія, історія, політологія, філософія)**

ТЕЗИ

Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю

(9 квітня 2020 року)

Харків – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра світової літератури
Кафедра теорії і практики англійської мови

**«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ –
ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»**

**Лінгвістика. Літературознавство. Методика викладання мови і літератури.
Міждисциплінарні дослідження
(психологія, соціологія, історія, політологія, філософія)**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю

(9 квітня 2020 року)

Харків – 2020

УДК 80:17.022.1

ББК 80

Ц 65

Організатори конференції – кафедра світової літератури, кафедра теорії і практики англійської мови ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Голова оргкомітету конференції –

Ю.Д. Бойчук – проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України

Науковий керівник конференц-проекту –

С.К. Криворучко – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Члени оргкомітету:

Л.В. Гармаш – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри світової літератури;

К.Ю. Голобородько – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка;

І.І. Дорожко – доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри психології;

С.Т. Золотухіна – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи;

І.І. Костікова – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики англійської мови;

А.Г. Козлова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури;

М.М. Журенко – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри світової літератури;

І.В. Разуменко – кандидат філологічних наук, професор кафедри світової літератури

Секретарі: О.О. Атанова, Л.О. Корнієнко, Т.М. Тихоненко, В.К. Четверик

«Ціннісні орієнтири в мистецькому просторі – індивід і соціальний контекст»: Програма і тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю (9 квітня 2020 року). Харків. ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 106 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (Протокол № 2 від 11.03.2020)

Тези доповідей конференції, основними темами якої є обговорення системи художніх інтересів письменників / носіїв мови, які впливають на інтелектуальні, моральні, емоційні пласти ідей, конфліктів, героїв / мовленнєвих актів та формують **ціннісні орієнтири** авторів, напрямів, спільноти. На засадах психологічної та аналітичної інтерпретації автори звертають увагу на внутрішні конфлікти героїв у обставинах, що формують варіативність психодрами. Це дозволяє встановити процеси засвоєння / заперечення норм культури, соціальних цінностей персонажів, що висвітлюють вплив спільноти на психіку індивіда, його рефлексію і дозволяють вибрати типи дій суб'єкта / об'єкта у мові, літературі, кіно, мистецтві, психології, соціології, педагогіці, методиці.

Для науковців, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних закладів вищої освіти та вчителів загальноосвітніх шкіл.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Румянцева-Лахтіна О.О. РОМАН ПОКОЛІНЬ ЯК РІЗНОВИД СІМЕЙНОГО РОМАНУ: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЖАНРОУТВОРЕННЯ.....	73
Саппа Н.Н. ТРАГЕДИЯ А.С. ПУШКИНА «МОЦАРТ И САЛЬЕРИ» КАК ИСТОРИЯ О ДЕВИАНТНОМ ПОВЕДЕНИИ: ВЗГЛЯД СОЦИОЛОГА	75
Семенова Л.В. ТИПОЛОГИЯ ЖЕНСКИХ ОБРАЗОВ В ЛИРИКЕ Е. ЕВТУШЕНКО	76
Сергеева І.С. СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ЯК ДОПОМІЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ ПСИХОТРАВМУЮЧОГО ДОСВІДУ	77
Силаев А.С. ЖАНР РОМАНА В ТВОРЧЕСКОМ НАСЛЕДИИ И.А. БУНИНА	78
Sytnykova Y.V. VALUE ORIENTATION ROLE IN THE LIGHT OF THE MODERN SOCIETY GENDER-LOYAL PARADIGM.....	79
Сідак Л.М. ПРО ДИНАМІКУ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ В КОНТЕКСТІ САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....	80
Сікора В.В. ІНТЕРАКТИВНА РОЛЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	81
Скляр І.О. «ІНТЕРНАТ» СЕРГІЯ ЖАДАНА В ПСИХОПОЕТИКАЛЬНІЙ ПЛОЩИНІ.....	82
Скоробогатова Е.А., Панарина И.М. ЛИРИКА БОРИСА ХЕРСОНСКОГО ПО-УКРАЇНСКИ: ПЕРЕВОД АВТОРА... 83	
Скритицкая В.С. ОБРАЗОВАНИЕ КАК ОБРЕТЕНИЕ СВОБОДЫ ДЛЯ НОСИТЕЛЬНИЦ МУСУЛЬМАНСКОЙ КУЛЬТУРЫ	84
Soloshenko-Zadniprovska N.K. VALUE ORIENTATIONS OF ART THROUGH THE LENS OF SOCIAL, POLITICAL, HISTORICAL ASPECTS IN THE PROCESS OF EDUCATION	85
Стаканкова Т.П. ИМЕНИТЕЛЬНЫЙ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ В РУССКИХ ПОВЕСТЯХ Т.Г. ШЕВЧЕНКО.....	86
Степанченко И.И. ПАРАДИГМАТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РАССКАЗА Л. ПЕТРУШЕВСКОЙ «ДАМА С СОБАКАМИ».....	87
Styrnik N.S. THE INTERNAL CONFLICT OF PERSONALITY DURING THE GREAT WAR (ON THE MATERIAL OF LAWRENCE'S SHORT STORIES).....	89
Стулов Ю.В. СИНГАПУРСКО-АМЕРИКАНСКИЙ БЕСТСЕЛЛЕР: ЧТО ДАЛЬШЕ?.....	90

2. Зубрицька М. *Homolegens: Читання як соціокультурний феномен*. Львів: Літопис, 2004. 352 с.
3. Жадан С. *Интернат*. Чернівці: Meridian Czernowitz, 2017. 336 с.
4. Пухонська О. *Літературний вимір пам'яті*. Київ: Академвидав, 2018.

ЛИРИКА БОРИСА ХЕРСОНСКОГО ПО-УКРАЙНСКИ: ПЕРЕВОД АВТОРА

Скоробогатова Е.А., Панарина И.М. (Харьков)

Поэзия Бориса Херсонского хорошо известна украинскому и зарубежному читателю. Лирика русскоязычного поэта, живущего в Одессе, переведена на десятки европейских языков, в том числе опубликованы прекрасные переводы его стихотворений на украинский язык Марианны Кияновской. В последние годы поэт сам перевел часть своих стихотворений на украинский язык. Это, как и переход на украинский язык во время публичных выступлений, связано с активной гражданской позицией автора. Сам Херсонский в одном из интервью 2015 года объяснил этот языковой выбор как личностную «эстетическую позицию, основанную на этике».

Переводы автора близки к исходному варианту текста, при этом учитывают языковую специфику и украинскую поэтическую традицию. Один из известных теоретиков перевода Питер Ньюмарк выделяет близкий к тексту перевод как вариант удачного перевода в том случае, если в нем исходные стандартные коллокации переведены столь же привычными в другом культурном коде сочетаниями, а авторские инновации, включающие отклонения от нормы, особенности пунктуации, графики, строфики и под., сохранены. Этим требованиям украинские переводы стихотворений Херсонского полностью удовлетворяют.

Поэт в своих выступлениях и эссе говорит, что писать по-украински вряд ли сможет, только переводить. Однако русско-украинский билингвизм, носителем которого является Борис Херсонский, позволяет автору предлагать читателю не точный перевод, а, скорее, вариант исходного текста. Этот новый вариант также носит отпечаток языковой личности поэта, но личности, существующей в иной лингвистической реальности. Как и всякий носитель нескольких языков, поэт-билингв способен мыслить и продуцировать тексты, соответствующие разным

языковым картинам мира, по-разному расставляя акценты и передавая разные оттенки поэтических смыслов.

ОБРАЗОВАНИЕ КАК ОБРЕТЕНИЕ СВОБОДЫ ДЛЯ НОСИТЕЛЬНИЦ МУСУЛЬМАНСКОЙ КУЛЬТУРЫ

Скритуцкая В.С.
(Магдебург, Германия)

Опыт преподавания различных языков в различных странах и для людей различной культурной среды даёт много пищи для размышлений, заставляя анализировать и подстраиваться под нужды учеников из «разных миров». Китайский язык для украинских студентов, русский – для студентов из Германии, немецкий – для беженцев из Сирии, Эритрии и Афганистана, многие из которых домохозяйки и многодетные матери, впервые севшие за парту после тридцати, сорока, а то и пятидесяти лет. Такой опыт стал основой данной статьи. Так как 90% студентов, изучающих языки в Украине и Германии, – девушки, интересно посмотреть на современную женственность, феминность и её роль в образовании, а также место образования в становлении феминности.

Рассмотрим разницу в отношении к образованию европейской девушки, в обязательном порядке окончившей 11 классов, от девушки или женщины из Афганистана, которая зачастую видела только домашний быт.

Дженни Нордберг в своей книге «Подпольные девочки Кабула» вскрыла не обсуждаемую в Афганистане тему – девочек, переодетых мальчиками. Это явление наблюдалось в семьях, где рождались одни дочери. Такие поддельные «сыновья» давали семье престиж, лишние «руки» для походов за покупками (ведь девочкам нельзя выходить из дома), защитников сестёр. С наступлением пубертатного возраста мальчик снова становился девочкой, и для каждой из девушек это становилось мощнейшей психологической травмой. Быть мужчиной для них означало свободу – свободу проявлять свои эмоции, свободу общаться с разными людьми и свободу познавать мир. То есть свободу получать образование в любых его проявлениях.

Грег Мортенсон, автор книги «Три чашки чая», посвятил свою жизнь строительству школ в разных регионах Центральной Азии. Со временем это стали школы именно для девочек. Побудительным мотивом для бывшего альпиниста явился энтузиазм, с которым девочки отправлялись на учёбу. Школа для них был синонимом свободы, дверью, за которой открывается мир.

